

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

STATNETT SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 28.10.2024

Vår ref.: 201915027-27 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Godkjenning av endring i metode for anvendelse av den markedsbaserte prosessen for tildeling av utvekslingskapasitet mellom budområder

Reguleringsmyndigheten for energi i NVE (RME) godkjenner Statnett SF (Statnett) sitt forslag til endring i metode for anvendelse av den markedsbaserte prosessen for tildeling av utvekslingskapasitet mellom budområder for å utveksle balansekapasitet innad i den nordiske blokken for lastfrekvensregulering (LFC-blokk).¹

Metodeforslaget er utarbeidet på bakgrunn av forordning (EU) 2017/2195 av 23. november 2017 om fastsettelse av retningslinjer for balansering av elektrisk kraft (EB) artikkel 38 nr. 1.

1. Beskrivelse av saken

1.1. Bakgrunn

EB er innlemmet i EØS-avtalen og gjelder som forskrift i Norge, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.² Forskriften fastsetter handelsregler for balansetjenester, regler om kapasitetsfastsettelse for balansekraft, balanseavregning og balansemarkedet generelt. Retningslinjen legger til rette for at både forbrukerne og produsentene kan delta i balansemarkedet, som skal fungere effektivt på tvers av landegrenser og budområder.

EB inneholder krav om at Statnett skal utarbeide forslag til nærmere angitte metoder og legge disse frem for RME. Enkelte bestemmelser i EB åpner også opp for at Statnett på frivillig basis utarbeider og legger frem metodeforslag. Noen av disse metodene skal Statnett utarbeide sammen med andre TSOer.³ Det følger av EB om Statnett skal

¹ LFC er en forkortelse for «load-frequency control», og den nordiske LFC-blokk refererer til det nordiske synkronområdet

² Forskrift av 20. desember 2006 nr. 1563 om vilkår for tilgang til nett for utveksling av elektrisk kraft

³ «TSO» er en forkortelse for «Transmission System Operator». Statnett er sertifisert av RME og utpekt av Olje- og energidepartementet (OED) (nå Energidepartementet) som norsk TSO, jf. RMEs vedtak av den 1. juli 2022 hhv. OEDs godkjenning og utpeking av den 7. juli 2022

E-post: rme@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no/reguleringsmyndigheten

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

samarbeide med andre TSOer i den relevante kapasitetsberegningsregionen,⁴ i en annen angitt konstellasjon, eller i EØS.⁵

RME skal vurdere slike metodeforslag for eventuell godkjenning etter energiloven,⁶ jf. EB artikkel 5, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene §§ 1 og 2 første og fjerde ledd.

Ett av forslagene som Statnett kan utarbeide og legge frem for RME for godkjenning, er forslag til metode for anvendelse av den markedsbaserte prosessen for tildeling av utvekslingskapasitet mellom budområder for å utveksle balansekapasitet innad i den nordiske LFC-blokken i henhold til EB artikkel 38 nr. 1.

Den 9. november 2022 mottok RME første gang forslag til metode iht. EB artikkel 38 nr. 1 fra Statnett. RME traff vedtak om godkjenning av metoden den 24. oktober 2024.⁷

1.2 Statnetts oversendelse av metodeforslaget til RME

Den 22. mars 2024 mottok RME fra Statnett forslag til endring i metode for anvendelse av den markedsbaserte prosessen for tildeling av utvekslingskapasitet mellom budområder for å utveksle balansekapasitet innad i den nordiske LFC-blokken iht. EB artikkel 38 nr. 1.

Den 10. juli 2024 sendte RME, etter å ha koordinert med de andre nordiske reguleringsmyndighetene i den nordiske LFC-blokken, dvs. Forsyningstilsynet, Energimarknadsinspeksjonen og Energiavirasto, en anmodning til Statnett om endring av metodeforslaget, jf. EB artikkel 6 nr. 1. Ifølge EB artikkel 6 nr. 1 skal den berørte TSOen legge frem et forslag til endrede vilkår eller metode for godkjenning senest to måneder etter reguleringsmyndighetens anmodning.

Den 28. august 2024 mottok RME fra Statnett en oppdatert versjon av forslaget til endring i metoden. Forslaget er utarbeidet av Statnett sammen med de øvrige TSOene i den nordiske LFC-blokken, som består av Statnett, Energinet, Fingrid Oyj og Affärsverket Svenska kraftnät.

1.3 Statnetts høring av utkast til metodeforslag

Statnett har etter EB artikkel 10 en plikt til å gjennomføre høring av forslaget til endring i metode før det ferdigstilles og oversendes RME. De synspunkter som kommer frem under høringen skal tas i betraktning når metodeforslaget ferdigstilles.

Statnett gjennomførte en slik høring i samarbeid med de øvrige relevante TSOer fra den 16. februar 2024 til den 18. mars 2024.

⁴ Også omtalt som “kapasitetskalkuleringsregioner”

⁵ Island og Liechtenstein deltar ikke i dette

⁶ Lov 29. Juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m.

⁷ Jf. vår ref. 201915027-25

1.4 Metodeforslagets innhold

Metodeforslaget fastsetter hvor, når og hvor lenge Statnett skal anvende den fellesnordiske og markedsbaserte prosessen for tildeling av utvekslingskapasitet mellom budområder, jf. EB artikkel 41 nr. 1. Hensikten med tildelingsprosessen er å sikre at det er tilgjengelig overføringskapasitet i balansetidsrammen for å kunne utveksle balansekapasitet på tvers av budområder for å oppfylle kravet i EB artikkel 33 nr. 4. Metoden legger med dette til rette for opprettelse av et felles nordisk marked for kjøp og utveksling av aFRR-balansekapasitet i den nordiske LFC-blokken, jf. EB artikkel 33 nr. 1.

Av metodeforslaget fremgår det at tidsrammen for anvendelse av den markedsbaserte tildelingsprosessen skal være dagen før (D-1) og at tildelingsprosessen skal anvendes på alle budområdegrensene i den nordiske kapasitetsberegningssregionen (CCR Nordic), unntatt budområdegrensene «DK1-DK2» og «DK1-SE3». Videre blir det fastsatt at den markedsbaserte tildelingsprosessen skal anvendes frem til endringer i denne blir godkjent. Når den samoptimerede tildelingsprosessen i henhold til EB artikkel 40 nr. 1 er gjennomført, skal de nordiske TSOene også vurdere om denne tildelingsprosessen bør anvendes istedenfor den markedsbaserte tildelingsprosessen.

Sammenlignet med allerede godkjent metode etter EB artikkel 38 nr. 1 innebærer forslaget til endring at det er spesifisert at metoden gjelder for «aFRR-balansekapasitet», hvor det tidligere har stått enten «aFRR-kapasitet» eller «balansekapasitet». Videre er det gjort noen språklige presiseringer.

2. Bestemmelser som ligger til grunn for vedtaket

2.1 Forskrift om elektrisk kraft over landegrensene – Grensehandelsforordningen og EB

EB og forordning (EF) nr. 714/2009 (grensehandelsforordningen) er innlemmet i EØS-avtalen og gjennomført i Norge som forskrift i medhold av energiloven, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.

Overordnede rammer etter EB

Formålet med EB er ifølge artikkel 3 nr. 1 å:

- a. Fremme effektiv konkurranse, likebehandling og åpenhet i balansemarkedene,
- b. Forbedre effektiviteten ved balansering samt effektiviteten i europeiske og nasjonale balansemarkeder,
- c. Integrere balansemarkeder, fremme mulighetene for å utveksle balansetjenester og samtidig bidra til driftssikkerheten,
- d. Bidra til effektiv og langsiktig drift og utvikling av transmisjonsnett for elektrisk kraft og elektrisitetssektoren i Unionen og samtidig legge til rette for at døgn-, intradag- og balansemarkedene fungerer effektivt og konsekvent,

- e. Sikre at kjøpet av balansetjenester er rettferdig, objektivt, åpent og markedsbasert, unngår urimelige hindringer for inntreden på markedet for nye aktører, fremmer likviditeten i balansemarkedene og samtidig forhindrer utilbørlig konkurransevridning på det indre markedet for elektrisk kraft,
- f. Tilrettelegge for deltakelse av laststyring, herunder aggregering av anlegg og energilagring, samtidig sikre at de konkurrerer med andre balansetjenester på like vilkår og om nødvendig opptre uavhengig når de betjener ett enkelt forbruksanlegg,
- g. Lette deltakelsen for fornybare energikilder og støtte oppnåelsen av Den europeiske unions mål for utbredelse av produksjon av fornybar energi.

Forskrift om elektrisk kraft over landegrensene gjennomfører Norges EØS-rettslige forpliktelser. EB skal derfor tolkes i lys av grunnleggende EØS-rettslige tolkningsprinsipper som prinsippet om EØS-konform tolkning og homogenitetsprinsippet.

Krav om at Statnett gjennomfører høring av metodeforslaget

Før ferdigstillelse av metodeforslaget skal Statnett legge dette ut på høring for aktuelle interessenter, inklusive berørte myndigheter. Dette følger av EB artikkel 10 nr. 4, jf. nr. 1. Det følger av EB artikkel 10 nr. 1 at slik høring skal vare i minst én måned.

Etter EB artikkel 10 skal forslag til metoder som Statnett skal utarbeide i samarbeid med alle TSOene i relevant kapasitetsberegningssregion eller annen nærmere angitt konstellasjon, sendes ut på offentlig høring på det relevante regionale nivå.

TSOene skal etter EB artikkel 10 nr. 6 ta hensyn til de innspill som kommer frem under høringsrunden før de sender endelig forslag til metode til RME for godkjenning.

Rammer for innholdet i metoden

Regelverket oppstiller klare rammer for innholdet i metoden som begrenser anledningen til å utøve skjønn ved utarbeidelse og godkjenning av metodeforslaget. Dette følger blant annet av EB artikkel 38 nr. 1, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.

Herunder krever EB artikkel 5 nr. 5 at forslaget inneholder en anbefalt tidsplan for gjennomføringen og en beskrivelse av metodens forventede innvirkning på de overordnede målene for forskriften.

EB artikkel 38 nr. 1 fastsetter at to eller flere TSO-er på eget initiativ eller på anmodning fra sine relevante reguleringsmyndigheter i samsvar med direktiv 2009/72/EF artikkel 37, kan utarbeide et forslag til anvendelse av én av følgende prosesser: a) Samoptimert tildelingsprosess i henhold til EB artikkel 40, b) Markedsbasert tildelingsprosess i henhold til EB artikkel 41, c) Tildelingsprosess basert på en analyse av økonomisk effektivitet i henhold til EB artikkel 42.

Godkjenning

Forslag til endring i metode for anvendelse av den markedsbaserte prosessen for tildeling av utvekslingskapasitet mellom budområder for å utveksle balansekapasitet innad i den nordiske LFC-blokken etter EB artikkel 38 nr. 1 skal vurderes av RME for eventuell godkjenning. I den forbindelse skal RME koordinere sin vurdering av forslaget med alle relevante reguleringsmyndigheter i den nordiske LFC-blokken, jf. EB artikkel 5 nr. 1, jf. artikkel 4 nr. 1, jf. etter EB artikkel 5 nr. 3 bokstav g, jf. artikkel 6 nr. 3.

2.1. Energiloven

Etter energiloven § 6-1 fjerde ledd bokstav b, jf. a, skal RME ved enkeltvedtak fastsette eller godkjenne relevante metoder.⁸

3. Begrunnelse for vedtaket

3.1. De formelle kravene til metodeforslaget og beslutningsprosessen er oppfylt

Metodeforslaget er mottatt av RME innenfor Statnetts frist for utarbeidelse av forslaget, og Statnett har gjennomført høring av metodeforslaget i tråd med de krav som følger av EB.

RMEs vurdering overholder gjeldende rammer for slike vurderinger.

De formelle kravene til beslutningsprosessen er dermed oppfylt.

3.2. Vurdering av metodeforslaget

I RMEs anmodning om endring av Statnetts opprinnelige forslag til endring av metoden, ba vi Statnett om å gjøre følgende endringer i metodeforslaget: Metoden skal klargjøre at den omfatter balansekapasitet for aFRR, og dette skal være gjennomgående i metoden. I tillegg må referansene til andre regelverk, metoder og aktører være korrekt.

RME vurderer at endringene i det oppdaterte metodeforslaget imøtekommer RMEs anmodning om endring.

RME vurderer videre at Statnetts forslag til endring i den allerede godkjente metoden i sin helhet overholder rammene for metoden etter EB artikkel 38 nr. 1. Metodens innhold vil etter RMEs vurdering bidra til å oppfylle de overordnede målene som er angitt i EB. Alle prosessuelle krav er overholdt. Kravene til metoden etter energiloven og forskrift om elektrisk kraft over landegrensene, herunder EB, er dermed oppfylt.

Etter dette er det RMEs vurdering at metodeforslaget kan godkjennes med det innhold som fremgår av vedlegg I.

⁸ Nærmere bestemt metoder for å fastsette vilkår for system- og balansetjenester, planlegging, idriftsettelse eller tilknytning av anlegg i kraftsystemet, som bruk av standardvilkår, den systemansvarliges kapasitetstildeling og håndtering av flaskehals i overføringsnett, samt utøvelsen av systemansvaret

3.3. RMEs har koordinert med reguleringsmyndighetene i Norden

RME har i vår behandling av det mottatte forslaget koordinert med de øvrige reguleringsmyndighetene i den nordiske LFC-blokken, dvs. Forsyningstilsynet, Energimarknadsinspeksjonen og Energiavirasto. Alle reguleringsmyndighetene har vurdert at endringene av metoden kan godkjennes slik foreslått av TSOene overfor sine respektive reguleringsmyndigheter.

4. Vedtak

RME godkjenner forslag fra Statnett til endring i metode for anvendelse av den markedsbaserte prosessen for tildeling av utvekslingskapasitet mellom budområder for å utveksle balansekapasitet innad i den nordiske LFC-blokken⁹ i henhold til energiloven § 6-1 fjerde ledd bokstav b, jf. a,¹⁰ med det innhold som fremgår av vedtaket vedlegg I.

Statnett plikter etter dette å anvende metoden som systemansvarlig og TSO.

5. Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Sigrid Bilstad Neraasen
Førstekonsulent

Godkjent av Tiril Henriksen Norvoll
Seksjonssjef

Tore Langset
Direktør

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.

Mottakerliste:

STATNETT SF

⁹ Som godkjent av RME den 24. oktober 2024, vår ref. 201915027-25

¹⁰ Jf. EB artikkel 5 nr. 1, jf. nr. 3 bokstav g, jf. artikkel 38 nr. 1, jf. artikkel 5 nr. 6, jf. artikkel 6 nr. 3, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene §§ 1 og 2 første og fjerde ledd

Kopimottakerliste:

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Energiklagenemnda men sende den til RME. RMEs e-postadresse er: rme@nve.no . RME vurderer om vedtaket skal endres. Dersom RME ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til Energiklagenemnda.
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden RME fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be RME om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: - Skrive hvilket vedtak du klager på.- Skrive hvilket resultat du ønsker.- Opplyse om du klager innenfor fristen.- Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til RME for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på RMEs vedtak, og klagen er avgjort av Energiklagenemnda som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom RME eller Energiklagenemnda endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.